

Poezia Gorunul scrisa de Lucian Blaga - a doua parte

Insotind marile ritualuri ale trecerii, ale sarbatorilor axiale ale existentei omului, arborele (brad, mar...) simbolizeaza viata sau eternitatea, viata intuita ca totalitate, Cosmosul viu, mereu regenerandu-se. raporturile intre pamant si cer. "In mitologia universala arborele cosmic, plantat in mijlocul lumii, este punctul de intalnire al nivelurilor cosmice, mitologic reprezentate prin Cer, Pamant, Infern, si deci, tot prin el, intr-o rupere a acestor niveluri, se trece, intr-o calatorie extatica, spre Centrul Lumii" (op. cit.). In acest centru al lumii omul se integreaza eternitatii naturii. Arborele sintetizeaza semnificatii aparent opuse: viata, eternitate, nemurire, intelepciune, tristete, misterul vietii si al creatiei, al reinnoirii (cf. Mircea Eliade, Sacrul si profanul).

In poezia lui Blaga "trecerea" de la stadiul de existent supus temporalitatii curgatoare, la acela de fiinta consubstantiala naturii eterne, imprumutand attributele acesteia e simbolizata, deci, de gorun, a carui frunza "jucausa" aduce linistea repaosului. In muzica grava a poemului blagian e sentimentul melancolic-nostalgic al fiintei "chemate" de paradisul pierdut. Spaimei de moarte ca stare general definitorie constiintei umane poetul ii opune linistea - venita ca mantuire, salvare si recuperare a stadiului primordial al fiintei. Motivele se inscriu acestei semnificatii generale: „In limpezi departari aud din pieptul unui turn / cum bate ca o inima un clopot / si-n zvonuri dulci / imi pare / ca stropi de liniste imi curg prin vine, nu de sange". Limpezimea departarilor, inima, zvonurile dulci, linistea nu au nicio conotatie negativa. Dimpotriva, asa cum in poemul eminescian amintit motivele (marea, codrul, ramul, cerul senin) se asociaza rareori cu motive ale stingerii (toamna, seara - de fapt simbol al izvorarii), in Gorunul sugestia acestei stingeri vine discret, ca invingere neagresiva: "de ce ma-nvinge / cu aripi moi atata pace..." Sub dezmiardarea naturii verzi, sub semnul probabilei "invesmantari" in trunchiul arborelui izolat la marginea codrului, eul comunica ideea mortii ca presimtire si sentiment anticipat "cu fiecare clipa care trece".

Asumarii mute, in tacere (dar nu resemnare ataractica) a inevitabilului sfarsit i se asociaza, ca si in alte texte (In Ian, Vara) o voluptate misterioasa a extinctiei, a "dorului de moarte" eminescian, ca reintegrare in dimensiunea infinirii si, deci recuperare, a starii paradisiace. Sentimentul naturii e reconfortant si vindecator, el supune ideea mortii panteismului blagian - relevat pregnant in ciclul Pan.

La nivel imagistic, poemul dezvolta o metafora revelatorie. Ornamentica e substituita de aceasta figurare metaforica si de imaginile sonore sub care se ascunde sensul de "taina" al mortii.